



# HJERTESTOP

# MIDT I JAGTEN

Kun to jægers resolutte indgriben forhindrede kort før jul en 65-årig jæger i at dø under en jagt på Nordfalster. Jægeren faldt om med et hjertestop, indtil to af de andre jægere fik genoplivet ham.



Der arbejdes med den livløse jæger, mens redningshelikopteren nærmer sig.

TEKST: THOMAS JERICHOV. FOTO: ANNA MARIN, NIELS ÅGE SKOVBO, NIELS THAINING OG AKUTLÆGEHELIKOPTER

**D**et tegnede til en dejlig dag, da 25 jægere sidst på året mødtes til fasanjagt på Nordfalster, men dagen skulle blive mere dramatisk, end jægerne kunne forudse.

De 25 jægere var inviteret til jagt på godset Valnæs og mødte spændte op klokken 9. Efter morgenkaffen bevægede de sig ud mod første såt. Skyttekæden blev stillet op på en

åben mark, og hundeførerne begyndte drevet.

De første fasaner var netop skudt, da 42-årige Lars Jørgensen fra Nordsjælland kiggede op langs rækken af skytter.

”Jeg har lige vendt hovedet for at se, om der er nogle flotte skud, da jeg ser en af de andre jægere falde om. Min første tanke er, at han må være gledet i den lerede jord, men han bliver liggende uden at røre sig,” fortæller Lars. Han lægger

umiddelbart geværet og løber op mod den faldne jagtkammerat.

”Da jeg når frem, kan jeg med det samme se, at manden har det rigtigt skidt. Han ligger på maven oven på geværet og rører sig ikke. Jeg holder fast i geværet og får rullet ham om på ryggen. Han er blålig i hovedet og trækker ikke vejret,” forklarer Lars Jørgensen om den ubehagelige oplevelse.

## LIVREDDENDE FØRSTEHJÆLP PÅ MARKEN

Flere jægere begynder nu at reagere og kommer til. Der er ingen med den store erfaring i førstehjælp, så Lars Jørgensen begynder selv at hjælpe manden, mens andre jægere ringer 112. 48-årige Thomas Richardt fra Karlslunde er også kommet til. Han ser med det samme, at den er helt gal.

”Da jeg når frem til manden, er Lars der allerede. Manden er meget blå, det er tydeligt, at vi ▶

må gøre noget. Lars giver hjertemassage, og jeg begynder jeg at give kunstigt åndedræt,” fortæller Thomas Richardt.

Efter et stykke tid liver manden op igen, og de to førstehjælpere lægger ham i sideleje. Der går dog kun få minutter, så holder han igen op med at trække vejret, og Lars og Thomas må i gang igen.

”Vi bakser videre med genoplivningen. Især Lars arbejder med hjertet med stor energi. Selv mærker jeg manden kaste op, mens jeg giver kunstigt åndedræt. Ikke lækkert, men jeg tænker, at det er godt med en reaktion,” fortæller Thomas om de intense minutter.

Det lykkes at genoplive ham flere gange, og til sidst er han nogenlunde stabil. Samtidig er en ambulance kommet frem. Ved et tilfælde er den nær Valnæs, da alarmerne kommer ind, og kan umiddelbart sætte kurs mod stedet. Paramedicinerne beder Lars fortsætte med at give hjertemassage, mens de gør klar til den helikopter, der også er tilkaldt.

Den lander allerede efter 20 minutter. Da har ambulancefolkene fået en stødmaskine frem til manden, der nu er relativt stabil.

”Helikopteren lander på en vej 100 meter borte, og besætningen virker utroligt kompetent. Det går meget hurtigt med at få manden på en bære, og 6-8 mand bærer ham over til helikopteren, der straks letter. Vi andre står noget lammede tilbage på marken, men også med en følelse af at have gjort vores bedste,” fortæller Thomas Richardt.

### ER VI FORBEREDTE NOK?

Både Lars Jørgensen og Thomas Richardt har siden den dramatiske episode tænkt over, om jægere generelt er forberedte nok, den dag ulykken sker.

”Gennemsnitsalderen i jægerkredse er jo ikke helt lav, så der er nok en risiko for den slags episoder, men er vi godt nok forberedte?” spørger Lars Jørgensen. Han tør heller ikke tænke på, hvad der var sket, hvis den 65-årige var faldet om i en af de mere lukkede søter, hvor det først var



Heldigvis er akutlægehelikopteren fremme på kort tid, og jægeren kan flyves på hospitalet.

blevet opdaget, efter at søten var blæst af.

Også Thomas Richardt har reflekteret over de dramatiske begivenheder.

”Måske burde vi jægere overveje om førstehjælpsberedskabet er i orden, inden vi drager ud. En førstehjælpskasse og måske en manuel luftpumpe med maske kan virkelig gøre en forskel, hvis først ulykken rammer,” mener Thomas. Han har for nylig købt et førstehjælpsæt til hunde, der jo også kan komme galt afsted under jagt.

Vil man selv have en hjertestarter på jagten kan man for eksempel henvende sig til [www.hjertepiloterne.dk](http://www.hjertepiloterne.dk), der organiserer såkaldt rullende hjertestartere hos private over hele landet.

Hjertepiloterne kan tilkaldes af 112 ved hjerestop.

”Vi har mere end 300 hjertestartere i private biler lige nu. En af dem er ofte i nærheden af hjerestoppet,” fortæller Brian Clemens, der er daglig leder af hjertepiloterne. Hjertepiloterne uddannes i at håndtere hjertestarteren. Medlemskab koster et månedligt abonnement. ▶



Ambulancen og paramedicinerne er fremme hos de berørte jægere.

# Jagtsnaps

Husk en værts gave, når du er inviteret på jagt, eller byd dine gæster på en unik dram før eller efter jagten. Sneppesnaps eller Bukkespids fra Nordisk Brænderi.

Find dem hos din lokale jagtforretning eller på [www.nordiskbraenderi.dk](http://www.nordiskbraenderi.dk)

NORDISK  
**Brænderi**  
[www.nordiskbraenderi.dk](http://www.nordiskbraenderi.dk)



Ledende overlæge Troels Martin Hansen fra akutlægehelikopterne anbefaler jægerne 112 APP'en, der giver helikopteren en meget nøjagtig position at navigere efter.

## EFFEKTIVE REDNINGSHELIKOPTERE

Helikopteren, der transporterede jægeren til hospitalet, er en af fire akutlægehelikoptere, der er i beredskab i Skive, Billund, Ringsted og Aalborg. De er på mindre end fem minutters beredskab og havde næsten 4.000 flyvninger i 2018.

Troels Martin Hansen er ledende overlæge ved akutlægehelikopterne. Han kender til udfordringerne, hvis ulykker sker langt fra alfarvej.

"Det er klart, at det kan være sværere for helikopteren at finde stedet, hvis den skadede ligger i en skov eller et andet øde område. Derfor anbefaler jeg jægerne at downloade 112 app'en til deres

telefoner. Den giver alarmcentralen en nøjagtig GPS-position, når man bruger den. Det kan spare vigtige minutter, når helikopteren skal frem," fortæller Troels Martin Hansen.

"Hvis vi skal navigere efter en telefonmast, er positionen ikke så præcis. Der er jo for eksempel ikke så mange telefonmaster i en skov eller andre af de områder, hvor jægerne færdes," forklarer den rutinerede læge, der håber, at den ubehagelige episode på Falster vil få jægerne til at tænke over, om de er helt forberedt nok til den dag, ulykken indtræffer under en jagt. ■



## GODE RÅD

Ledende overlæge, akutlægehelikopter, Troels Martin Hansen's råd til jægere, hvis ulykken indtræffer:

- Sørg for at have 112 app'en på din telefon. Den sender automatisk en GPS position til alarmcentralen, så helikopteren ved præcist, hvor I er. Det sparer vigtige minutter, før helikopteren kommer frem.
- Begynd livredende førstehjælp med det samme. Især skal alvorlige blødninger standses, og genoplivning iværksættes, hvis den tilskadede ikke trækker vejret.
- Spørg personalet på 112, mens I behandler patienten. De kan give gode råd, indtil ambulancen kommer frem.
- Find en god, tør og plan landingsplads til helikopteren. Mindst 20 gang 20 meter. Markér den med for eksempel en gul vest. Den bør ikke være lige oven i det sted, I behandler den tilskadede.